

BAŞVURU NO : 2016/2508

KARAR TARİHİ : 24/01/2017

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN : ....

BAŞVURAN VEKİLİ / TEMSİLCİSİ : -

BAŞVURUYA KONU İDARE : Türkiye Barolar Birliği

BAŞVURUNUN KONUSU : Munzam emeklilik yardımı ödemesinin yapılması hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 7.6.2016

I. USÛL

A. Başvuru Süreci

1. Başvuru, Kurumumuza kargo yolu ile gönderilen ve 07/06/2016 tarih ve 6959 sayı ile kayıt altına alınan dilekçe vasıtasıyla yapılmıştır. Başvurunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 41’inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve İmza Yetkileri Yönergesi’nin 7’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 14/11/2016 tarihli Ret Karar önerisiyle Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2. Yapılan ön incelemesi neticesinde, 21/04/2016 tarihli ilk başvurunun diğer şartları taşıdığı ancak 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun 17’nci maddesinin dördüncü fıkrası ve ilgili Yönetmeliğin 12’nci maddesi uyarınca 06/01/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nda öngörülen idari başvuru yollarının tüketilmemiş olduğu görüldüğünden, başvuru ve eklerinin bahsi geçen Yönetmeliğin 20’nci maddesinin ikinci fıkrasına göre Türkiye Barolar Birliğine gönderilmesine 28/04/2016 tarihinde karar verilmiştir. Gönderme kararı üzerine, **İdarece başvurana 04/05/2016 tarihinde olumsuz cevap verilmesi üzerine**, başvuran bu kez 07/06/2016 tarihli dilekçesiyle Kurumumuza müracaat etmiştir. Kurumumuza yeniden yapılan başvurunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, başvuranın meşru, kişisel ve güncel bir menfaatinin olduğu,

gönderme kararı üzerine yapılan başvurunun süresinde olduğu ve diğer ön inceleme konularında da bir eksiklik bulunmadığı, bu nedenle başvurunun incelenmesine ve araştırılmasına engel bir durumun olmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Başvuranın Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Başvuran özetle; 76 yaşında olması sebebiyle, Türkiye Barolar Birliği (TBB) tarafından “Munzam Emeklilik Yardımı” kapsamında kendisine emekli maaşı bağlandığını, 07/04/2016 tarihinde TBB Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu tarafından yapılan bildirim ile İstanbul Barosuna olan borcu nedeniyle söz konusu maaşının ödenemeyeceğinin tarafına bildirildiğini, kendisinin bugüne kadar baro aidatlarını zamanında ödediğini, barolara karşı avukatların aidat ödemeleri dışında başka parasal yükümlülüklerinin bulunmadığını, aidat dışında başkaca bir borcu mevcut ise bunun için icra takibi yapılması gerektiğini, böyle bir sebepten maaşının kesilmesinin hukuki olmadığını belirterek, durdurulan emekli maaşının ödenmesini Kurumumuzdan talep etmiştir.

B. İdarenin Başvuru Konusuna İlişkin Açıklamaları

4. Başvuruya konu iddialar hakkında Türkiye Barolar Birliğinin başvurana muhatap 04/05/2016 tarihli ve 4665 sayılı yazısında özetle;

4.1. Munzam emeklilik yardımının bir maaş ödemesi olmayıp sosyal yardım olduğu, söz konusu yardım koşullarının Munzam Emeklilik Yardım Yönergesinde tarif edildiği, adı geçen Yönergenin 4’üncü maddesinde munzam emeklilik yardımının bağlanabilmesi için kişinin barosuna karşı yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak şartının sayıldığı,

4.2. Barolar ile yapılan otomasyon sisteminde avukatların borç sorgusunun, baroların kişisel verisi olması ve detay paylaşmaması sebebiyle “Var/Yok” şeklinde sorgulanabildiği, ödeme tarihinde yapılan elektronik sorgulamada başvurunun barosuna karşı borcunun bulunduğu tespit edildiği ve anılan yönerge hükmü gereğince başvurana munzam emeklilik yardımının ödenmediği,

4.3. Başvurana yapılacak ödemenin, yönergede sayılan koşulların sağlanması için bekletildiği, başvuranın barosuna karşı yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak şartını sağlaması durumunda yapılacak haftalık kontroller sonrasında ödemesinin gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

5. Başvuruya konu iddialar hakkında bilgi ve belge talebimize istinaden İstanbul Barosu Başkanlığının 04/08/2016 tarihli ve 53234 sayılı yazısı ile 12/10/2016 tarihli ve 53234 sayılı cevabi yazısı ve eklerinde özetle;

5.1. Başvuran hakkında, İstanbul Barosu Disiplin Kurulunun 29/04/2013 tarih ve E:2012/D.348 K:2013/261 sayılı kararı 6 ay süre ile işten çıkarma cezasına hükmedildiği, ilgilinin itirazı üzerine Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun 10/01/2014 tarih ve E:2013/630 K:2014/16 sayılı kararı ile söz konusu cezanın 214,00 TL para cezasına çevrilmek suretiyle düzeltilerek onanmasına karar verildiği,

5.2. Yine, İstanbul Barosu Disiplin Kurulunun 28/04/2014 tarih ve E:2012/D.497 K:2014/336 sayılı kararı ile başvuran hakkında 214,00 TL para cezasına hükmedildiği, ilgilinin itirazı üzerine Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun 28/02/2015 tarih ve E:2014/788 K:2015/166 sayılı kararı ile itirazın reddine, tayin olunan 214,00 TL para cezasının onanmasına karar verildiği,

5.3. Son olarak, İstanbul Barosu Disiplin Kurulunun 21/12/2015 tarih ve E:2014/D.369 K:2015/810 sayılı kararı ile başvuran hakkında 214,00 TL para cezasına hükmedildiği, başvuranın itirazı üzerine Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun 08/09/2016 tarih ve E:2016/337 K:2016/594 sayılı kararı ile itirazın reddine, tayin olunan 214,00 TL para cezasının onanmasına karar verildiği,

5.4. Başvuranın, **disiplin cezalarından doğan 642,00 TL borcu ve 2016 yılının ikinci dönemine ait tahakkuk etmiş 152,00 TL aidat borcu olmak üzere**, İstanbul Barosuna ödemesi gereken toplamda 794,00 TL borcunun bulunduğu,

5.5. Türkiye Barolar Birliğinin 5 No'lu Munzam Emeklilik Yardımı ile ilgili Sosyal Yardım ve Dayanışma Yönergesinin 4'üncü maddesinde, munzam emeklilik yardımından yararlanabilmeye ilişkin koşulların düzenlendiği; bu koşullardan birinin kişinin barosuna karşı yükümlülüklerini yerine getirmiş olması şeklinde sayıldığı,

5.6. Baro Disiplin Kurullarınca hükmedilen disiplin para cezalarının baroya gelir olarak yazıldığı, baroya gelir olarak yazılan ve baro için artık bir alacak kalemi teşkil eden bu para cezalarının, sorumlusu olan avukat açısından barosuna karşı yerine getirmesi gereken yükümlülükler kapsamında yer aldığı; bu sebeple Türkiye Barolar Birliği tarafından otomasyon sisteminde yapılan sorgulamada başvuranın borcunun bulunduğu görüldüğü; sonuç itibarıyla da munzam emeklilik yardımını yapan, borcu tespit eden ve bu çerçevede ödemeyi durduran kurumun Türkiye Barolar Birliği olduğu, açıklamalarına yer verilmiştir.

C. Olaylar

6. **Başvuru dilekçesi ve ekleri ile idare tarafından gönderilen bilgi ve belgelerin incelenmesi neticesinde olaylar özetle şöyledir:**

6.1. İstanbul Barosuna kayıtlı avukat olan Başvurana, Türkiye Barolar Birliği tarafından sosyal yardım ve dayanışma fonu kapsamında munzam emeklilik yardımı ödemesi yapılmaktadır.

6.2. Başvuranın, disiplin cezalarından doğan 642,00 TL borcu ve 2016 yılının ikinci dönemine ait tahakkuk etmiş 152,00 TL aidat borcu olmak üzere, İstanbul Barosuna ödemesi gereken toplamda 794,00 TL borcu bulunmaktadır. Bu bağlamda, barosuna karşı yükümlülüklerini yerine getirmediği gerekçesi ile başvurana 2016 yılı Nisan ayına ait emeklilik yardımı ödemesi yapılmamıştır.

D. Kamu Denetçisinin İnceleme ve Araştırma Bulguları

7. Başvurunun çözümüne dayanak teşkil etmek üzere 28/07/2016 tarihli ve 5726 sayılı yazı ve sonrasında 11/10/2016 tarihli ve 7338 sayılı yazı ile İstanbul Barosu Başkanlığından bilgi ve belge talep edilmiş olup, ilgili idare tarafından gönderilen cevabi yazı ve eklerine "İdarenin Başvuru Konusuna İlişkin Açıklamaları" bölümünde yer verilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

8. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74'üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; *"Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına*

bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikayetleri inceler.” hükmüne yer verilmiştir.

9. Birleşmiş Milletler “İnsan Haklarının Geliştirilmesi ve Korunması İçin Kurulan Ulusal Kuruluşların Statüsüne İlişkin İlkeler/Paris Prensipleri’nde;

“[...]Ulusal kuruluşlar, yürürlükteki yasaları, mevzuatı ve yasa tasarıları ile yasa önerilerini incelerler ve metinlerin, insan haklarının temel ilkeleriyle uyumlu hale getirilmeleri için uygun gördükleri tavsiyeleri yaparlar; gerek gördükleri takdirde, yeni yasaların kabul edilmesini, yürürlükteki yasaların uyumlu hale getirilmesini ve idari önlemlerin alınmasını veya değiştirilmesini tavsiye ederler[...]

[...]Ulusal düzeyde yürürlükte olan yasaların, mevzuatın ve uygulamaların, insan haklarına ilişkin uluslararası belgeler ve mekanizmalarla uyumlu hale getirilmesini ve hayata geçirilmesini teşvik ederler ve sağlarlar[...]”, hükmü yer almaktadır.

10. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrası;

“Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” şeklindedir.

11. 19/03/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun;

11.1. “Sosyal yardım ve dayanışma fonu” başlıklı 27/A maddesinde;

“Türkiye Barolar Birliği nezdinde sosyal güvenlik, sosyal yardım ve dayanışma hizmetlerinde kullanılmak üzere kaynağı bu Kanunun 27 nci maddesinin ikinci fıkrasında gösterilen gelirlerin yarısı olan "Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu" kurulmuştur.

Bu fondan yapılacak harcamaların esas ve usulleri ile diğer hususlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanacak ve Adalet Bakanlığınca onaylanacak yönetmelikte gösterilir.” hükmüne,

11.2. “Baro keseneği” başlıklı 65’inci maddesinde;

“Baro keseneğinin yıllık miktarı, genel kurulca belirlenir ve her yılın ocak ve temmuz aylarında iki eşit taksitte ödenir. Vadesinde ödenmeyen keseneğe T.C. Merkez Bankası reeskont işlemlerinde uygulanan faiz oranında yıllık temerrüt faizi uygulanır.

Avukatlık Kanununun 72 ve 73 üncü madde hükümleri saklıdır.” hükmüne,

11.3. “Levhadan silinmeyi gerektiren haller” başlıklı 72’nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise;

“Aşağıdaki hallerde avukatın adı levhadan silinir:

[...]

(d) Baro ve Türkiye Barolar Birliği yıllık keseneklerinin veya staj kredilerinin tebligata rağmen geri ödenmemesi,

[...]” hükmüne yer verilmiştir.

12. 13/12/2011 tarih ve 28141 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu Yönetmeliğinin;

12.1. “Sosyal Yardımlar” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; “Fon kapsamında yapılabilecek sosyal yardımlar şunlardır:

[...]

g) *Munzam emeklilik yardımı: Sosyal güvenlik anlayışı çerçevesinde, aktüerya hesaplarına göre sisteme dâhil olacak yeterli sayıda avukatın katılım payı ödemesi koşulu ile yapılabilir yardım.* Bu yardımın usul ve esasları Yönetim Kurulu tarafından çıkartılacak yönergelerle belirlenir.” hükmüne,

12.2. “Yardımlardan Yararlanma Yöntemi” başlıklı 18’inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“(2) Fon kapsamındaki sosyal yardımlardan faydalanmak isteğe bağlıdır. Bu yardımlardan, Fon Müdürlüğü tarafından istenen bilgi ve belgeleri ulaştırmak ve yükümlülükleri yerine getirmek suretiyle yararlanılabilir.” hükmüne yer verilmiştir.

13. Türkiye Barolar Birliğinin Munzam Emeklilik Yardımı ile ilgili 5 No’lu Sosyal Yardım ve Dayanışma Yönergesi’nin;

13.1. Munzam emeklilik yardımının bağlanması şartlarını düzenleyen 4’üncü maddesinde;

“TBB Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu tarafından “Munzam Emeklilik Yardımı” bağlanabilmesi için; altmış dokuz yaşını doldurmuş olmak, barokart sahibi olmak, başvuru sırasında baroya kayıtlı olmak, baroya kayıtlı şekilde, fiilen toplam en az yirmi yıl süreyle avukatlık faaliyetinde bulunmuş ve barosuna karşı yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak ve TBB tarafından istenecek bilgi ve belgeleri ibraz etmek gereklidir.” hükmü,

13.2. Munzam emeklilik yardımından yararlanmaya hak kazanılması hususunu düzenleyen 7’nci maddesinde;

“Başvuru dosyası, SYDF Danışma Kurulunca hazırlanan raporla birlikte TBB Yönetim Kurulu’nun kendi üyeleri arasından görevlendireceği üç kişiden oluşan “komisyon”a sevk edilir. Komisyonun, başvuru sahibi avukatın “Munzam Emeklilik Yardımı”nı hak ettiğini tespit etmesi halinde, başvuru TBB Yönetim Kurulu gündemine sunulur. Başvuru sahibi, TBB Yönetim Kurulu’nun kabul kararı ile “Munzam Emeklilik Yardımı”na hak kazanır.” hükmü,

13.3. Munzam emeklilik yardımından yararlanma hakkının sona ermesini düzenleyen 10’uncu maddesinde ise;

“Baro levhasından silinme veya ölüm halinde, “Munzam Emeklilik Yardımı”ndan yararlanma hakkı sona erer. TBB silinme ve ölüm halini elektronik ortamda takip eder, barosunun veya mirasçılarının bilgi vermesini beklemez.” hükmü getirilmiştir.

B. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekeç

14. Başvuran, munzam emeklilik yardımının ödenmesini talep etmektedir. Diğer yandan İdare, barolar ile yapılan otomasyon sisteminde avukatların borç sorgusunun, baroların kişisel verisi olması ve detay paylaşmaması sebebiyle “Var/Yok” şeklinde sorgulanabildiğini, ödeme tarihinde yapılan elektronik sorgulamada başvurucunun barosuna karşı borcunun bulunduğu tespit edildiğini ve başvurana yapılacak ödemenin, söz konusu Yönergede sayılan koşulların sağlanması için bekletildiğini belirtmektedir. Bu açıklamadan anlaşıldığı üzere **ödemenin durdurulması yönündeki işlemin temel gerekçesi, başvuranın barosuna karşı borcunun bulunmasıdır. Başka bir ifade ile İdare tarafından borcun dayanaklarına bakılmadan böyle borç tespit edildiği anda söz konusu yardım ödemesi durdurulmakta olup, değerlendirmelerimiz de bu çerçevede yapılmıştır.**

15. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 27/A maddesinde; Türkiye Barolar Birliği nezdinde “Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu” kurulduğu ve bu fondan yapılacak harcamaların esas ve usulleri ile diğer hususların çıkarılacak olan yönetmelikte gösterileceği düzenlenmiştir. Bu madde kapsamında çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu Yönetmeliği ile fon kapsamında yapılacak olan sosyal yardımlar belirlenmiş olup, bunlar arasında “munzam emeklilik yardımı” da

sayılmıştır. Söz konusu yardıma başvuru şartları, yardıma hak kazanılması ve hakkın yitirilmesi ve diğer hususlara ilişkin düzenlemelere ise yine Türkiye Barolar Birliği tarafından çıkarılan 5 No'lu Sosyal Yardım ve Dayanışma Yönergesinde yer verilmiştir.

16. Söz konusu 5 No'lu Yönergenin 4'üncü maddesi ile getirilen “*fiilen toplam en az yirmi yıl süreyle avukatlık faaliyetinde bulunmuş ve barosuna karşı yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak*” şartı, madde hükmünde de açıkça belirtildiği üzere bir bağlanma şartıdır. Dolayısıyla, fiilen en az yirmi yıl süreyle avukatlık faaliyetinde bulunan bir kişi, bu süre zarfında baro keseneklerini ödemiş ise ve diğer yükümlülüklerini de yerine getirmiş ise anılan şartı yerine getirmiş olacaktır. Diğer yandan, aynı Yönerge'nin 7'nci maddesi uyarınca, bağlanma şartlarını taşıyan kişiler başvuruda bulunduktan sonra, **TBB Yönetim Kurulu'nun kabul kararı ile “Munzam Emeklilik Yardımı”na hak kazanmaktadır.** Bu çerçevede, munzam emeklilik yardımına hak kazanan bir kişinin, bu hak kazanıldıktan sonra baro keseneğini zamanında ödememesi halinin ayrıca değerlendirilmesi gereklidir.

17. Munzam emeklilik yardımına hak kazanan bir kişinin, bu haktan yararlandırılmasının hangi hallerde durdurulabileceğinin ya da hakkın hangi hallerde sona ereceğinin açıkça düzenlenmesi gereklidir. Bahse konu 5 No'lu Yönerge hükümlerine bakıldığında, yalnızca 10'uncu madde ile baro levhasından silinme veya ölüm halinde yardımdan yararlanma hakkının sona ereceğinin düzenlendiği, ödemelerin hangi hallerde ve hangi usulde durdurulabileceği yönünde bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmaktadır.

18. Bununla birlikte, 12'nci paragrafta yer verilen Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu Yönetmeliğinin, “Yardımlardan yararlanma yöntemi” başlıklı 18'inci maddesinde, Fon Müdürlüğü tarafından istenen bilgi ve belgeleri ulaştırmak ve yükümlülükleri yerine getirmek suretiyle yardımlardan yararlanılabileceği düzenlenmiştir. Lakin bu madde hükmünde bahsedilen “yükümlülüklerin” neler olduğu da açıkça belirtilmiş değildir. Hükmün lafzına bakıldığında, burada bahsedilen yükümlülüklerin, Fon Müdürlüğü tarafından istenen bilgi ve belgelerin ulaştırılması dışında, örneğin kısa vadeli sigorta kapsamında düşünülebilecek olan tedavi yardımlarından yararlanmak için yerine getirilmesi gerekli **benzeri yükümlülükler olarak anlaşılması** pekâlâ mümkündür. Bu bağlamda söz konusu hükmün, bahse konu 5 No'lu Yönerge hükümleri ve ayrıca 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 65'inci ve 75'inci maddeleri ile birlikte yorumlanması önem arz etmektedir.

19. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 65'inci maddesinde, vadesinde ödenmeyen baro keseneğine T.C. Merkez Bankası reeskont işlemlerinde uygulanan faiz oranında yıllık temerrüt faizi uygulanacağı düzenlenmiştir. Aynı Kanun'un 72'nci maddesinde ise, Baro ve Türkiye Barolar Birliği yıllık keseneklerinin tebligata rağmen geri ödenmemesi, levhadan silinmeyi gerektiren haller arasında sayılmıştır. Bu çerçevede, baro keseneğinin ödenmemesi halinde bu borcun hukuki olarak takibini yapmak doğrudan ilgili baronun görevidir. İlgili kişinin yapılan tebligata rağmen borcunu ödememekte ısrar etmesi halinde baro levhasından kaydının silinmesi gündeme gelebilecektir. Böyle bir durumda ise, munzam emeklilik yardımından yararlanma hakkının kendiliğinden sona ereceği anılan 5 No'lu Yönergenin 10'uncu maddesinde açıkça düzenlenmiştir. Diğer yandan, munzam emeklilik yardımlarının, ilgili kişinin barosuna karşı olan borçlarını ödemeye zorlama aracı olarak kullanılması da düşünülemez. Bu bağlamda, ilgili kişinin baro keseneğini ödememesi halinde öncelikle ilgili baro tarafından bu borcun tahsili yoluna gidilmesi; ödememekte ısrar edilmesi halinde ise ancak kişinin baro levhasından kaydının silinmesi durumunda munzam emeklilik yardımının sonlandırılması söz konusu olmalıdır.

20. Sonuç itibarıyla, söz konusu yardıma hak kazanıldıktan sonra, kişinin salt baro keseneğini zamanında ödememesi sebebine dayanılarak söz konusu yardımın durdurulmasının hukuka ve

hakkaniyete uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Bu yardımdan yararlanan bir kişi, yirmi yıl boyunca tüm yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle avukatlık faaliyetinde bulunması ve diğer şartları da taşıması neticesinde anılan yardıma hak kazanmaktadır. Baro keseneğinin vadesinde yatırılmaması halinde, bu borcun öncelikle baro tarafından takip edilmesi gerekli iken, doğrudan kişinin kazanılmış bir hakkının durdurulması hali hakkaniyete de aykırılık teşkil edecektir.

21. Bu kapsamdaki açıklamalarımız, **disiplin para cezası nedeniyle oluşan borçlar** açısından da geçerlidir. Belirtildiği üzere ödemenin durdurulması yönündeki işlemin temel dayanağı başvuranın barosuna karşı borcunun bulunmasıdır. Bu bağlamda, disiplin para cezalarından kaynaklanan borçlarda disiplin cezasının dayandığı sebeplere bakılmamakta, salt borcun varlığı esas alınmaktadır. Avukatlık Kanunu'nun 162'nci maddesi uyarınca, disiplin para cezasına veya giderlerin ödenmesine dair olan kararlar, İcra ve İflas Kanununun ilamların yerine getirilmesi hakkındaki hükümlerine göre yerine getirilir ve para cezaları baroya gelir yazılır. Bu cihetle, bir avukat hakkında verilmiş disiplin para cezası bulunması halinde de bu borcun öncelikle baro tarafından takip edilmesi gerekli iken, doğrudan kişinin munzam emeklilik yardımı hakkının durdurulması hukuka ve hakkaniyete aykırı olacaktır.

22. Yukarıdan beri anlatılan hususlar, başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; Türkiye Barolar Birliği tarafından, başvurucunun aidat ve disiplin para cezası borcu olması sebebiyle munzam emeklilik yardımının kesilmesine yönelik işlemin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

C. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

23. 2709 sayılı T.C. Anayasanın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13'üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17'nci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi başvuruya konu olayda, uluslararası sözleşmelerde yazılı ve güvence altına alınmış olan diğer haklara da aykırı bir durum tespit edilememiştir.

D. İyi Yönetişim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

24. Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun olarak hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri de beklenmektedir.

25. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetişim İlkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde; Kurumun, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözeteceği düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41'inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen "Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası"nda da yer verilmiştir.

26. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; şikâyet başvurusu kapsamında ilgili idareden istenilen bilgi ve belgeleri idarenin süresi içerisinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, şikâyet başvurusunun talebi ile ilgili olarak makul sürede ve gerekçeli olarak şikâyet başvurusuna cevap verildiği, ayrıca başvurucuya karara karşı hangi sürede ve hangi mercilere başvurabileceğinin gösterildiği, dolayısıyla İdarenin “kanunlara uygunluk”, “ölçülülük”, “tarafsızlık”, “şeffaflık”, “hesap verilebilirlik”, “makul sürede karar verme”, “kararların gerekçeli olması”, “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi”, “kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi” olarak sıralanan iyi yönetim ilkelerine uygun davrandığı tespit edilmiştir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

27. 14/06/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17’nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, anılan Kanunun “Dava açma süresinin yeniden işlemeye başlaması” başlıklı 21’inci maddesinde, Kamu Denetçiliği Kurumunun inceleme ve araştırmasını, başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde sonuçlandıramaması hâlinde durmuş olan dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye başlayacağı belirtilmiştir; Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 38 inci maddesinin dördüncü fıkrasında da Kurumun inceleme ve araştırmasını, şikâyet başvuru tarihinden itibaren, altı ay içinde sonuçlandıramaması halinde durumun gerekçesiyle birlikte şikâyetçiye tebliğ edileceği ve durmuş olan dava açma süresinin tebliğden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda incelemenin altı ayda bitirilememesi gerekçesi ve dava açma süresinin kaldığı yerden yeniden işlemeye başlayacağı hususu başvurana 02/12/2016 tarihli ve E.8865 sayılı yazı ile bildirilmiştir.

B. Yargı Yolu

28. 2709 sayılı 1982 Anayasasının “Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması” başlıklı 40’ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20’nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden varsa arta kalan süre içerisinde İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre **BAŞVURUNUN KABULÜNE,**

Başvurana, barosuna karşı yükümlülüklerini yerini getirmiş olmak şartını sağlamadığı gerekçesiyle ödenmesi durdurulan munzam emekli yardımının ödenmesi ve makul sürede mağduriyetinin giderilmesi hususunda yeni bir işlem tesis edilmesi için **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun 20’nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Türkiye Barolar Birliğince bu karar üzerine tesis edilecek işlem veya eylemin ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna;

Kararın BAŞVURANA ve TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNE tebliğine; Türkiye

Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi